

Reportatge. Terres de Cruïlla ultima la presentació de la recerca sobre aquest fenomen que va canviar la societat del territori



Un grup de persones després de la gelada, a Sant Mateu. FOTO: CEDIDA

60 ANYS DE LA GELADA DE 1956



Imatge de la gelada de 1956 al terme de Sant Jordi, al Baix Maestrat. FOTO: JOAN FERRERES

J. JOAQUIM BUJ
MAS DE BARBERANS

El projecte de la gelada de 1956, elaborat pel grup Terres de Cruïlla, es presenta en el marc de la XIV Trobada d'entitats i associacions culturals de l'antiga diòcesi de Tortosa, que té lloc el 25 de novembre a Pena-roja de Tastavins (el Matarranya, Aragó). En aquesta trobada es podrà veure

per primera vegada l'exposició que han organitzat els centres d'estudis participants, amb fotografies, textos dels testimonis recollits i altres informacions d'interès.

La mostra constarà de deu plafons dedicats a diversos aspectes de la gelada, com la meteorologia, l'agricultura, la ramaderia i la pesca, la vida quotidiana, les conseqüències, festes i les conclusions

de la recerca. L'exposició s'acompanya d'un llibre-catàleg, on es recullen els testimonis facilitats pels informants del territori.

La presentació a Catalunya es durà a terme a Mas de Barberans el diumenge 16 de desembre, coincidint amb el darrer dels Itineraris per les Terres de Cruïlla, que es realitzarà al matí, i la Jornada de Cultura Viva a les sis de la tarda. En aquest acte hi partici-

paran Pepa Subirats, del Centre d'estudis Lo Lliscó de Mas de Barberans, i Eva Lleixà, del Centre d'estudis Seniençs (la Sénia), a més d'algun dels testimonis del municipi.

El Museu de la Pauma acollirà aquesta presentació i la mostra itinerant, també es podran adquirir els primers exemplars del llibre sobre la recerca realitzada els últims dos anys. En cadascun dels pobles per on passarà l'exposició hi haurà un dia en què es realitzarà un taller oral amb la finalitat d'enriquir encara més el treball realitzat i implicar més la població. Les entitats també estan preparant col·laboracions amb els centres educatius de cada localitat. Segons es pot llegir a la pàgina web de Terres de Cruïlla, «la intenció en el nou projecte sobre la Gelada és recollir tot tipus d'informació sobre aquest esdeveniment: fotografies, imatges, escrits, dades de temperatures, cartes de gent que va haver d'immigrar i anar a treballar a altres llocs, relats orals, entre altres».

120 testimonis

El grup de treball han realitzat una recerca amb 120 testimonis sobre el que va passar aquells dies i els canvis que van provocar en la forma de viure dels pobles de l'Ebre, el Sénia i el Maestrat, principalment. Entre les conseqüències, cal esmentar l'abandonament dels conreus, la immigració, pèrdues econòmiques i moltes més que s'han documentat.

Col·laboren també en el projecte l'Institut Ramon Muntaner, la Universitat Rovira i Virgili i la Universitat Jaume I de Castelló.